

Выходзіць
з 20 снежня
1945 года

Кошт
у розніцу —
51 руб.

Пра што б хацелася сказаць на II з'ездзе настаўнікаў Рэспублікі Беларусь

I артыст, і мастак, і тата з мамай...

Наша жыццё складваецца, па сутнасці, з мноства урокаў. То нам іх нехта падносіць, то мы некаму. Рэспубліканскі з'езд настаўнікаў — гэта таксама урок, які мае дачыненне да педагогічнай практыкі, навукі і кіравання адукацыяй. Ад таго, наколькі гэты урок будзе сумленным, шчырым, мудрым і справядлівым, а не дагмачным і хвалебным, у многім будзе залежаць будучыня нашай школы, наша з вамі будучыня. Таму мне сёння хацелася б падзяліцца думкамі з будучымі дзедамі з'езда.

Трэба сказаць пра тое, што рэформы ў пачатковай школе ў тым вялікім аб'ёме, на які мы разлічвалі, пакуль што няма. Назву "першы клас" змянілі на "падрыхтоўчы", чым заблыталі бацькоў, якія лічаць, што дзеці ідуць у школу і ў іх яшчэ год будзе рыхтвацца да школы. А змест жа аб'ядноўвае праграму пачатковай школы і праграму з гэтымі праграмамі і мае права так сфармуляваць. Вучоба — цяжкая праца, і лёгкае яе зробіць нешта чужым, нягледзячы на тое, што настаўнік пачатковай школы — і артыст, і мастак, і тата з мамай. Колькі б і якіх роляў мы не выконвалі, але калі дзіця не будзе пісаць, то яно піша не вучучыся, без чытацкага не навучаюцца чытаць. Гэта дзіцяца працяглай практыкай. Мы аздаем перавагу рознаўзроўняваму навучанню — гэта добра, але так павінен быць не на словах, а на справе. Наша школа працуе сёння па адукацыйнай праграме "Школа 2100" — рознаўзроўнявай праграме. Аднак гэтая праграма разлічана больш на

развіццё адораных саміадавых дзяцей, якіх займаўся па ёй у дзіцячым садзе. Я лічу, нам трэба сур'ёзна вярнуцца да практыкі 1978 года, калі была выдана арганізавана работа падрыхтоўчых класаў як з пункту гледжання ўліку ўзроставых, так і індывідуальных асаблівасцяў развіцця дзіцяці. Праграма адпавядала назве падрыхтоўчага класа, была добра забяспечана метадычным суправаджэннем. І для таго, каб, не пазбаўляючы малых дзяцей, даць ім адпаведныя навіны, павінен быць дзве паралельныя праграмы ў школе. Бо многім дзецям, нават тым, што рэгулярна наведваюць дзіцячыя сады, не пад сілу ўспрыманне зместу праграмы інапачатку падрыхтоўчага класа. Гэта першае.

Другое. Калі гаварыць пра сучасны змест праграм і адзіну якасць ведаў, уменняў і навыкаў у пачатковым звязе, то мне хацелася б выказаць думку ўсяго калектыву нашай пачатковай школы наконт двух праграмаў: "Чалавек і свет" і "Мая Радзіма — Беларусь". Нават пасля неаднаразовых перапрацаванняў гэтых праграм для ўспрымання дзіцяці. Але не ў гэтым справа. Сама назва заклячае ў сабе глабальны сэнс разумення прызначэння прадмета "Чалавек і свет". Чалавек — гэта чысціца Свету, ён створаны па яго ж законам. Пазнаючы і разумеючы сабе, дзіця будзе ў некаторай ступені пазнаваць і разумець свет і тая жакон, па якіх жыве і развіваецца чалавечыства. У той жа час, пазнаючы свет, дзіцяці лягчэй будзе пазнаваць сабе і сваё жыццё. Восё

асноўная задача, якую павінен вырашыць настаўнік, вылучаючы з дзіцячых прадмет "Чалавек і свет". Матэрыял жа "Мая Радзіма — Беларусь" перш за ўсё павінен быць накіраваны на выхаванне любові да сваёй Радзімы. У якасці базавых выдзяляюцца ў ім павязкі "Айчына", "Радзіма", "Нам Беларусь". Ці маем мы права атэжваць уменні, разуменне сабе і навакольнага свету, пачуццё любові да Радзімы нейкім пэўным балам? Я лічу, у пачатковай школе неабходна навучанне па гэтых прадметах зрабіць бездакладным. Гэта будзе і больш маральна, і больш страх перад адукацыяй, перад складанасцю ўспрымання матэрыялу.

І трэцяе. Мне вельмі хацелася б, каб на з'ездзе знайшло адлюстраванне і было аформлена ў практыцы канкрэтныя рашэнні аб інтэграцыі навучання. Інтэграцыянае навучанне — гэта рэальны крок рэфармавання школы, рэалізацыя асаблівасцяў арганізацыі падыходу не на словах, а на справе. Давядае права гледзець праблему ў вочы. Духовнасць і інтэлектуальнае збадзенне нашых дзяцей адбываецца ўвучачы. Інтэграцыянае навучанне дае магчымасць школе, настаўніку будаваць навукальна-выхаваўчы працэс з улікам псіхалагічных асаблівасцяў дзяцей, даючы ім магчымасць дзейнічаць з імі ў розных інтэлектуальных і творчых, пры адсутнасці жадання адукацыі, каб не было самага неабходнага права ў жыцці — права быць пачутым і зразуметым. Інтэграцыянае навучанне — гэта рэальнае зноўнае дзіцячы злучэнне. І знайшліся настаўнікі, якія, маючы багату

душу, дастойна, на прафесійным узроўні змаглі арганізаваць навукальна-выхаваўчы працэс у інтэграцыянах класах. Хацелася б, каб на з'ездзе былі знойдзены канкрэтныя накірункі вырашэння пытанняў сучаснай арганізацыі інтэграцыянага навучання, з далейшым заканадаўчым замацаваннем як па колькасцю складзе дзяцей у класах першай і другой мадэлі з улікам псіхалагічнага развіцця дзяцей, так і па колькасці гадзін, якія выдзяляюцца на адно дзіця, каб не было разыходжання з вучэбнымі заявамі і пісьмовымі дакументамі. Настаўнік, які працуе ў класе інтэграцыянага навучання, незалежна ад таго, што ён настаўнік-дэфектолаг, павінен мець стаўку 18 гадзін, як усе настаўнікі, але ніяк не 20.

Чацвёртае. Настаўнік — залежыць ад фінансаванага стаўу краіны. Тое, што зарплата не адпавядае нармальнаму даду жыцця, гэта ўсім вядома. І б'яду ў тым, што мы самі, настаўнікі, прымыліся ўжо з гэтым, цяжым па дзе і больш ставаліся — выжываць жа трэба некалькіх пры гэтым і творчасці працягваць. Ад бядоты нашай непавага не здзіўляцца таму, што за аднымі і тымі ж партыямі ў школе сядзіць дзеці падрыхтоўчых і другіх класаў, першых і трэціх, то памер партыі не будзе адпавядаць нормам. Чаго толькі бядныя настаўнікі не робіць: і напрошваюць партыі, і дошкі-брускі падкладваюць, і, зразумела, рэальна сітуацыя змяняцца не могуць. А пасля наведвання прастаўнікоў сацыяльных службаў, купляючы за апошнія грошы кілаграмы лекі,

Марыя САНЧАНКАВА,
намеснік дырэктара
у пачатковых класах
сярэдняй школы №1
імя В.Курчэвіча
Смялявічы.

Навіны з Гомеля

Прызнанне гораду ў любові

У маі ў рамках абласной комплекснай праграмы "Я — гамельчанін" прайшоў трэці гарадскі конкурс класічных кіраўнікоў "Мой горад — прызнанне ў любові". На гэты раз арганізатарамі яго выступілі гарадскі камітэт грамадскага аб'яднання БСМ, гарадское ўпраўленне адукацыі і абласны краязнаўчы музей. Са студэнтаў у горадзе праводзіліся ўнутрышкольныя, а затым рэальныя конкурсы. Па іх выніках у фінал выйшлі дзесяць чалавек: па два прадстаўнікі ад раёнаў і па адным ад школы-інтэрната №4 Гомеля і Гомельскага гарадскога ліцэя. Жюры наведвала класныя гадзіны, пазнакліся і іншыя мерапрыемствы, што праводзіліся канкурсантамі. Фінал конкурсу праходзіў у Гомельскім гарадскім цэнтры культуры. Для ўдзельніц (а срод іх не было ніводнага мужчыны-настаўніка) і іх груп падтрымкі — вучняў — прадэманстравалі сваё майстэрства лепшых дзіцячых танцавальных і музычных калектываў вобласці.

Пераможцаў і пераможаных не было. Кожная ўдзельніца стала самай лепшай у сваёй намінацыі — "Горад шчырасці", "Горад творчасці", "Горад таленту" і г.д.

Кола творчасці

У дзень нараджэння піянерскай арганізацыі стартаваў першы адкрыты гомельскі гарадскі фестываль маладзёжнай творчасці "Кола агляду", які праводзіць Гарадскі камітэт грамадскага аб'яднання БСМ, гарадская піянерская арганізацыя пры падтрымцы аддзела па справах маладзёў, гарвыканкома, гары і гарадскога парка культуры і адпачынку імя Луначарскага. Фестываль будзе працягвацца да 24 чэрвеня, да Дня маладзёў. На працягу гэтага часу кожную нядзелу з 14 да 18 гадзін у парку культуры і адпачынку імя Луначарскага ўсе жадаючыя могуць паўдзельнічаць у конкурсе — для гэтага трэба толькі верыць у свой талент. Конкурс праводзіцца ў трох узроставых групах — 12 — 15 гадоў, 16 — 20 гадоў і 21 — 30 гадоў. І прафесіяналы, і непрафесіянальныя выканаўцы, людзі, якія адпачываюць у парку, сустракаюцца на адной сцэне і паказваюць сваё майстэрства. Усе ўдзельнікі фестывалю атрымаюць дыплёмы ўдзельнікаў. Лепшыя выканаўцы ў Дзень маладзёў будуць выступаць на пляцоўцы горада.

Юлія БАЛЬШАКОВА.

П "Полимерснаб"
Линолеум, укладка, сварка. Тел. (017) 213-02-99
Разр. 06532/10001879
от 30.03.01.

Audiokisuae english
Слайды, кассеты, тексты по темам:
1. Modern Britain;
2. All London;
3. Panorama of amerien.
Цена — 5000 руб. (без налогов "накруток"), запросы и заказы ждем в Минске — 220094, а/я 143, или с оплатой по счету № 3013223120013.
"Приморские", ф. 0114, код 168, ч.п. Удальев Алексей Андреевич.
Тел. дом. 214-83-76.

Паважаныя чытачы!
Працягваецца падпіска на перыядычныя выданні на другое паўгоддзе 2001 года.
Падпіска на "Настаўніцкую газету" можна ў любым паштовым аддзяленні краіны і ў агенцтвах "Белсаюздруку".
Падпісны кошт для індывідуальных падпісчыкаў на месяц — 635 рублёў, на квартал — 1905 рублёў, на паўгоддзе — 3810 рублёў.

Канферэнцыі

Дыялог вучоных і практыкаў

На III Міжнароднай канферэнцыі, якая адбылася ў Гродне, абмеркавана пытанне "Тэхналогіі бесперапыннай адукацыі і творчасці самаразвіцця асобы". Праграма канферэнцыі была насычанай і ўключала даклады вучоных не толькі Рэспублікі Беларусь, але і Расіі, Польшчы, Казахстана. У акадэміі галоўнага корпуса ўніверсітэта ішла зааглаўная размова аб праблемах і перспектывах адукацыі.

Выхваваць патрыёта і абаронцу Айчыны

На сходзе кіраўнікоў выхавачых органаў Узброеных Сіл выступіў міністр абароны Рэспублікі Беларусь генерал-лейтэнант Леанід Мальцаў.

Ён падрабязна растлумачыў рэальную неабходнасць і сутнасць зацверджання Саветам бяспекі новай рэалізацыі канцэпцыі нацыянальнай бяспекі, адобранага абноўленага тэксту ваеннай дактрыны і прынятых асноўных параметраў развіцця Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь.

Кіраўнік ваеннага ведамства акцэнтаваў увагу на тым, што завяршэнне рэфармавання Узброеных Сіл не мае на ўвазе механічнага скарачэння, а мяркуе іх прывадненне ў адпаведнасць з ваенна-стратэгічнымі рэаліямі і сацыяльна-эканамічнымі магчымасцямі дзяржавы. Сур'ёзныя якасныя змяненні закрануць усе бакі жыцця і дзейнасці армейскага арганізма.

Але менавіта ў гэтых умовах як ніколі неабходна адказная адгэнка падзей, што адбываюцца.

тэхналогіі фарміравання педагогічнага майстэрства і творчасці. У майстар-класе сярэдняй школы №24 Гродна па тэме "Ступені інтэлектуальнага і духоўнага развіцця школьнікаў" у дэлегатаў канферэнцыі праслухалі даклад дырэктара школы Ніны Уладзіміравны Фурса па праблеме кіравання інавацыйным працэсам, а таксама пабывалі на ўроках, дзе настаўнікі фарміруюць інтэлектуальнае самастойнасць і духоўнасць вучняў.

У 3 "А" класе ўрок мастацкай творчасці праявіла выкладчыца кафедры педлагагіі і метадыкі пачатковай адукацыі Гродзенскага ўніверсітэта З.М.Шынар. Урок мастацкай у 7 "Е" класе дзе настаўніца сярэдняй школы №24 Гродна Т.В.Аляксеева. Дзейнасць настаўніка і вучняў на ўсіх этапах

навукальнага працэсу, прагназуючы вынік, кантроль і ацэнку ведаў вучняў, іх інтэлектуальных уменняў, прымяненне ведаў на практыцы — вось сёння важнейшыя праблемы для настаўнікаў. Невыпадкава тэма "Праблемы і перспектывы інтэлектуальнага і духоўнага развіцця асобы школьніка" стала актуальнай для круглага стала нашай секцыі.

Вынікі канферэнцыі былі падведзены на пленарным пасяджэнні. У рабоце форуму прынялі ўдзел і прадстаўнікі Мазырскага педагогічнага інстытута, Гомельскага ўніверсітэта, цэнтры ўзаемаў "Дыялог" і Мінска і інш.

Свята маладой эліты

Чацвёрты год Гомельскія абласныя выканаўчы камітэт праводзіць ушанаваанне пераможцаў рэспубліканскіх прадметных алімпіяд і педагогаў, якіх рыхтавалі іх. Можна сказаць, што гэта стала ўжо традыцыяй. Сустрача кіраўніцтва аблвыканкома з дыпламантамі і настаўнікамі адбылася 21 мая гэтага года за круглым сталом ва ўтульнай маюй зале грамадска-культурнага цэнтру.

Старшыня абласнога выканаўчага камітэта А.С.Якабсан, які павіншаваў усіх ўдзельнікаў сустрачы з пераможцамі, выказаў словы падзякі прызёрам за правядзенне накіраванасці і настойлівасці ў авалоданні ведамі, за волю і шчырасць характэрнаму ў паступленні паступленню мэт. Ён даў таксама высокую ацэнку майстэрству настаўнікаў, якія дабіліся добрых вынікаў у рабоце з дзецьмі.

Многія ўдзельнікі асабліва адзначылі дасягненні каманд вобласці па географіі і інфарматыцы, якія на працягу апошніх пяці гадоў займаюць лідзіруючыя пазіцыі на алімпіядных спаборніцтвах рэспубліканскага і міжнароднага ўзроўняў.

Сустрача прайшла ва ўрачыстай атмасферы. Гэтымупрыяла і выступленне камернага аркестра каледжа мастацтваў імя М.Ф.Сакалоўскага. Усім ўдзельнікам святы былі ўручаны падаўнікі: кветкі і кнігі. Вучні і педагогі на памяць аб сустрацы сфатаграфаваліся.

Ніна БУБНОВА,
інспектар у праўленні
адукацыі Гомельскага
аблвыканкома.

Скажам дзецям "так"

У мінскім Палацы дзяцей і маладзёў прайшла Нацыянальная дзіцячая асамблея Рэспублікі Беларусь і ў яе межах — другі Нацыянальны дзіцячы форум пад назвай "Палесны свет для дзяцей і дзядзькі", прысвечаны дзіцячаму і духоўнаму развіццю асобы школьніка і стала актуальнай для круглага стала нашай секцыі.

Вынікі канферэнцыі былі падведзены на пленарным пасяджэнні. У рабоце форуму прынялі ўдзел і прадстаўнікі Мазырскага педагогічнага інстытута, Гомельскага ўніверсітэта, цэнтры ўзаемаў "Дыялог" і Мінска і інш.

Анатоль САДОХА,
удзельнік канферэнцыі.

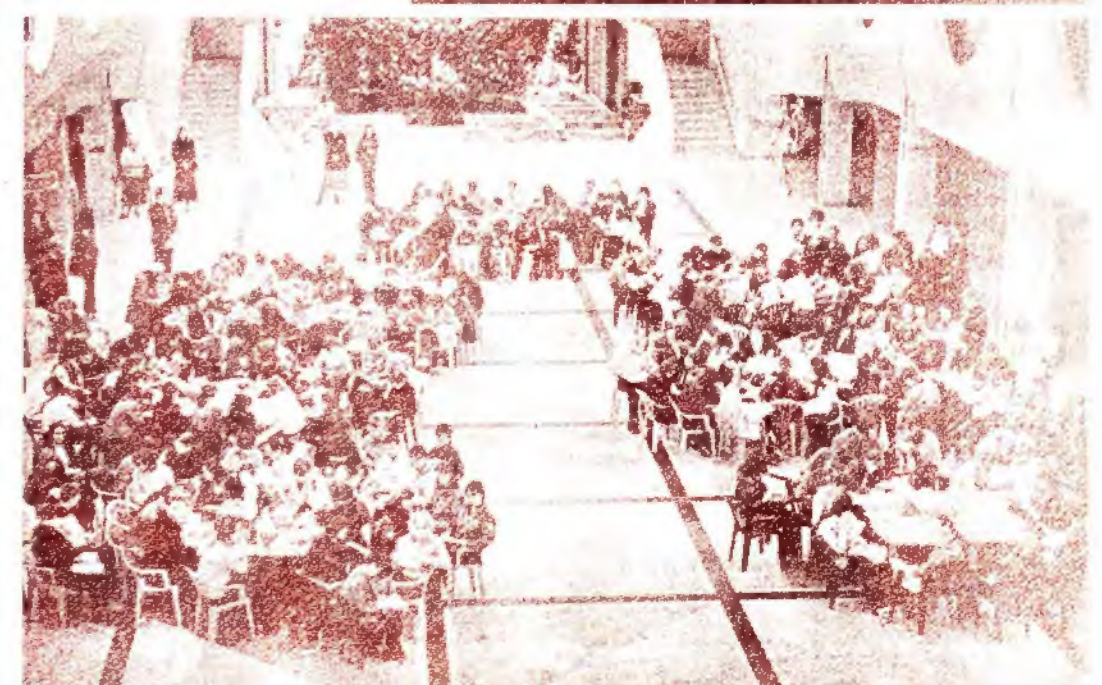
Цімаў цікавага пабачылі і пачулі ўдзельнікі форуму. На ім вырашаліся розныя пытанні ў падтрымку дзяцей, якія дасягалі ў выкананні правоў у свеце дзіцяці. Карыснай была інфармацыя, якую палітыкі атрымалі, пабачыўшы на сцэнах: прааўладкаванне (другаснае занятасці, магчымасць зарабляць грошы), сацыяльная праца (правапарушэнні, арганізацыя працы па месцы жыхарства), адукацыя (школьная, дадатковая, правы дзіцяці, лідэрства, самакіраванне), здароўе (праблемы наркаманы, алкагалізму, СНІДу, дзяцей-інвалідаў). На ашматлікіх пытаннях старшакласнікаў, часам вострыя, якія патрабуюць неадкладнага вырашэння, адказвалі прадстаўнікі Міністэрства адукацыі, у прыватнасці начальнік Галоўнага ўпраўлення сацыяльнай і выхавачай работы Г.А.Бутрым.

Усе ўдзельнікі форуму і Нацыянальнай асамблеі маглі наведаць выставу дзіцячых малюнкаў "Нам удзел у глабальным руху ў інтэрсах дзяцей", якая прайшла ў Палацы. Настрой узяцця і багатае выступленне ў аформленні рэспубліканскага тэатра "Сцяжына Гомеля" (кіраўнік В.Курчэвіч). Гасцям не было калі сусветна забавляльнае гульня, італьянскія размінкі, дысканцы, італьянскія рабаскі дзесяці іх.

Такім чынам у Палацы дзяцей і маладзёў на працягу тры дні 31 мая па 2 чэрвеня) быў абудаваны своеасаблівы канал адукацыі дзіцячых — свету раліаў і вяселасці, усмешак і гумору, дэбатарчынасці і сацыяльнай пэдагагікі, агульнага паразумення.

Алена ГАТЭВА,
руку; малюнок з нацыянальнай творчасці; у абмеркаванні ўдзельнікі дзіцячых і вучэбных і дзіцячых, і пасля форуму.

Фота Юрыя БОЦАРОВА.

Падручнікі

Дадатак да «Настаўніцкай газеты»

8
выпуск

Навукова-метадычны цэнтр вучэбнай кнігі і сродкаў навучання Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Нацыянальныя падручнікі, вучэбныя і вучэбна-метадычныя дапаможнікі на географіі

для агульнаадукацыйнай школы з беларускай і рускай мовамі навучання

Навукова-метадычны цэнтр вучэбнай кнігі і сродкаў навучання прапанаваў увазе настаўнікаў вучэбна-метадычныя камплекты па географіі. Цэнтральнае месца ў іх займаюць падручнікі і вучэбныя дапаможнікі. Яны адпавядаюць праграме па географіі для сярэдняй агульнаадукацыйнай школы (1998 г.) і рэкамендаваны да выдання Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь.

Падручнікі інтэгруюць вакол сябе іншыя вучэбныя кнігі (хрэстаматыі), вучэбна-метадычныя дапаможнікі, прысвечаныя праблемам выкладання асобных курсаў географіі. У вучэбна-метадычных камплектах уваходзяць атласы і контурныя карты.

Атлас з'яўляецца для вучняў адначасова вучэбным і даведным дапаможнікам, бо ён змяшчае не толькі абавязковую, вызначаную ў праграмах і падручніках наменклатуру, але і дапаўняльную, а таксама шэраг даведных звестак.

Контурныя карты – неабходныя дапаможнікі для выпрацоўкі ў вучняў дакладных прасторавых уяўленняў, фарміравання картаграфічных уменняў і для выканання практычных работ.

Знаёмім таксама настаўнікаў з метадычнай літаратурай агульнага прызначэння, якая рэкамендувана да выдання Навукова-метадычным цэнтрам вучэбнай кнігі і сродкаў навучання.

Вучэбны дапаможнік па сваёму зместу прапедытычны. Ён складаецца з трох раздзелаў: «Сусвет ад вялікага да малага», «Космас і Зямля», «Зямля», якія змяшчаюць першапачатковыя фізічныя, хімічныя, астранамічныя, географічныя звесткі. Яго задача – падрыхтаваць школьнікаў да вывучэння асноўных адпаведных курсаў у старшых класах.

5
клас

У дапаможніку вызначаны мэты вывучэння раздзелаў, прапанаваны агульныя парадкі па іх вывучэнні, прадстаўлены падрабязныя распрацоўкі ўрокаў з улікам таго, што інтэграваны прадмет «Сусвет» выкладаюць настаўнікі розных спецыяльнасцей.

Заданні контурных карт прадугледжваюць работу з падручнікам, картамі. Некаторыя з іх маюць зямельны характар.

Грузінскі В. У. і інш.
Сусвет. Вучэб. дапаможнік для 5-га кл. агульнаадукац. шк. / В. У. Грузінскі, Т. А. Пяркоўскай, А. А. Халімановіч. – Мн.: Нар. асвета, 1996. – 320 с.: іл.

Грузінскі В. В. і др.
Вселенная. Учеб. пособие для 5-го кл. общеобразоват. шк. / В. В. Грузинский, Т. А. Перковская, А. А. Халиманович. – Мн.: Нар. асвета, 1996. – 320 с.: ил.

Грузинский В. В. и др.
Вселенная в 5-м классе: Пособие для учителя / В. В. Грузинский, Т. А. Перковская, А. А. Халиманович. – Мн.: Нар. асвета, 1996. – 207 с.: ил.

Контурные карты. Вселенная. Планета Земля. 5 класс. – Мн.: Государственное предприятие «Минская печатная фабрика», 2000. – 24 с.

Вучэбны дапаможнік з'яўляецца лагічным працягам падручніка 7 класа. Прысвечаны мацерыкам Паўночнага паўшар'я – Паўночнай Амерыцы і Еўразіі. Спачатку даецца характарыстыка мацерыкам як прыродна-тэрытарыяльным комплексам, потым – асобным рэгіёнам і краінам. У вучэбным дапаможніку маюцца пазаставыя кампаненты: карты, фотаздымкі, дыяграмы, схемы, табліцы. Пытанні і заданні дапаможніка садзейнічаюць развіццю мыслення вучняў.

Хрэстаматыя прызначана для класнага і пазакласнага чытання па курсу «Географія мацерыкоў і краін, 7–8 класы». У ёй вытрыманы праграмы падыход дадзенага курса да размяшчэння і зместу артыкулаў, якія ўслед за падручнікам ўводзяць школьнікаў у чужы свет географіі.

8
клас

Гэта сустрэча са знаёмымі падарожнікамі і даследчыкамі, знаёмства з фізіка-геаграфічнымі аб'ектамі і з'явамі прыроды, зямельнымі фактамі і жыццём раслінаў і жывёлнага свету, быту і гаспадарчай дзейнасці чалавека ў асобных рэгіёнах мацерыкоў.

Вучэбна-метадычны дапаможнік знаёміць настаўнікаў з асабістым творчым падыходам аўтараў да арганізацыі заняткаў па вучэбным тэксце або іншых тэм. Для кожнай тэмы вызначаюцца адукацыйна-выхавальныя задачы і, выходзячы з іх, падаюцца канкрэтныя метадычныя парадкі па арганізацыі і зместу ўрокаў з выкарыстаннем розных форм і метадаў навучання, прыцягненнем дапаўняльнага матэрыялу, у тым ліку хрэстаматыянага.

Контурныя карты змяшчаюць шэраг парактычных заданняў, якія адрадаваны кожнай праграмай тэмы курса.

География материков и стран. Раздел II. Паўночныя мацерыкі і краіны Паўночнай Амерыкі і Еўразіі: Вучэб. дапаможнік для 8-га кл. сярэд. шк. / Н. С. Юрцэвіч, Б. М. Крайко, П. Г. Рогач. – Мн.: Нар. асвета, 1998. – 269 с.: іл.

География материков и стран. Раздел III. Северные материки и страны Северной Америки и Евразии: Учебн. пособ. для 8-го кл. сярэд. шк. / Н. С. Юрцэвіч, Б. М. Крайко, П. Г. Рогач. – Мн.: Нар. асвета, 1998. – 270 с.: ил.

Юрцэвіч Н. С.
По материкам и странам: Пособ. для учащихся 7–8-х кл. общеобразов. шк. – Мн.: Нар. асвета, 1998. – 335 с.: ил.

Крайко Б. М. и др.
Уроки географии в 8 классе. Учеб.-метод. пособие для учителей / Б. М. Крайко, В. Б. Евсезова, П. И. Рогач, Н. С. Юрцэвіч. – Мн.: Нар. асвета, 1999. – 174 с.: ил.

Контурные карты «География. Материки и страны», 8 класс. – Мн.: Государственное предприятие «Минская печатная фабрика», 2000. – 39 с.

Пашырае чытацкую аўдыторыю: ад школьнікаў, настаўнікаў і студэнтаў да тых, каго цікавіць беларускі край.

Вучэбна-метадычны дапаможнік складаецца з трох частак. У першай частцы выкладзены асноўныя палажэнні канцэпцыі школьнай географічнай адукацыі, абгрунтаваны структура і змест падручніка па географіі Беларусі, раскрыты яго метадычныя асаблівасці. Другая частка змяшчае агульныя метадычныя рэкамендацыі па вучэбным асобным раздзелах падручніка і дае распрацоўкі ўрокаў па найбольш складаным тэмах. У трэцяй частцы выкладзены вырытаны выканання праграмных практычных работ.

Атлас спалучае набор фізічных і сацыяльна-эканамічных карт Беларусі. Асобна прадстаўлены карты адміністрацыйных абласцей.

Заданні па контурных картах прадугледжаны па ўсіх тэмах. Яны накіраваны на развіццё географічнага мыслення вучняў, фарміраванне ўменняў карыстацца рознымі крыніцамі ведаў.

Сідор С. І.
География Беларуси. Падруч. для 9-га кл. агульнаадукац. шк. з бел. і рус. мовамі навучання. – 3-е выд., выпр. – Мн.: Нар. асвета, 2000. – 288 с.: ил.

Сідор С. І. і інш.
География Беларуси ў пытаннях і адказах. Дапам. для вучняў 9-га кл. агульнаадукац. шк. / С. І. Сідор, П. С. Лопух, Г. С. Смалякоў. – Мн.: Нар. асвета, 1998. – 111 с.: ил.

Сідор С. І. і інш.
Вывучэнне географіі Беларусі ў 9-м класе. Вучэб.-метод. дапам. для настаўнікаў / С. І. Сідор, В. Л. Белая, В. І. Мітраховіч, А. М. Сікорскі. – Мн.: Нар. асвета, 1999. – 127 с.: ил.

Атлас Рэспублікі Беларусь, 9 клас. – Мн.: Дзяржаўнае прадпрыемства «Мінская друкарская фабрыка», 1998. – 48 с.: іл., карт.
Контурныя карты «География. Беларусь», 9 клас. – Мн.: Дзяржаўнае прадпрыемства «Мінская друкарская фабрыка», 2000. – 28 с.

Падручнік змяшчае базавыя звесткі аб прыродзе зямной паверхні, яе асноўных географічных заканамернасцях, насельніцтве Зямлі і яго гаспадарчай дзейнасці. Пытанні і заданні, пададзеныя пасля кожнай тэмы, патрабуюць паўтарэння галоўнага зместу, яго пераасэнсавання, накіраваны на аб'яўленне ведаў і фарміраванне прыёмаў вучэбнай работы, на самастойнае іх прымяненне вучнямі. Ілюстрацыі падручніка служаць пазаставым крыніцамі ведаў.

Хрэстаматыя цесна звязана са зместам падручніка. Яе артыкулы, згодна праграме курса географіі 6 кл., згрупаваны ў наступныя раздзелы: «Карта – другая мова географіі», «Прыродныя ўмовы зямной паверхні», «Насельніцтва Зямлі і яго гаспадарчая дзейнасць».

Яскравыя тэксты ўводзяць школьнікаў у загадкавы свет географіі.

6
клас

Кніга дапамагае настаўніку ў падрыхтоўцы да ўрокаў, пазакласных заняткаў.

Вучэбна-метадычны дапаможнік складаецца з двух частак. Першая частка прысвечана найбольш важным агульным пытанням навучання пачатковаму курсу географіі. У другой частцы разглядаюцца шматлікія рашэнні задач курса праз метадычныя рэкамендацыі па ўсіх яго раздзелах і тэмах, прапанаваны канкрэтныя распрацоўкі ўрокаў з прымяненнем структурна-лагічнага схем, якія дапамогуць настаўніку актывізаваць творчую дзейнасць вучняў.

Атлас змяшчае неабходныя картаграфічныя матэрыялы для вывучэння пачатковага курса географіі. Ён спалучае карты фізіка-геаграфічнага і эканамічнага зместу.

Контурныя карты прапануюць па ўсіх праграмных тэмах разнастайныя практыкаванні і заданні па фарміраванні прасторавых уяўленняў вучняў, іх картаграфічных навыкаў і ўменняў.

Галай І. П., Андрэевская З. Я.
Пачатковы курс географіі: Падруч. для 6-га кл. сярэд. шк. – Мн.: Нар. асвета, 1998. – 254 с.: ил.

Галай І. П., Андрэевская З. Я.
Начальный курс географии: Уч. для 6-го кл. сярэд. шк. – Мн.: Нар. асвета, 1998. – 254 с.: ил.

Якушко О. Ф., Андрэевская З. Я.
За страницами учебника географии: Пособие для уч-ся 6-го кл. общеобраз. шк. – Мн.: Нар. асвета, 1998. – 223 с.: ил.

Галай І. П. і др.
География в 6-м классе: Учеб.-метод. пособие / И. П. Галай, Е. И. Галай, Ж. М. Якубович. – Мн.: Нар. асвета, 2000. – 215 с.: ил.

Пачатковы курс географіі: Атлас: Вуч. дапам. для 6 кл. агульнаадукац. шк. з бел. мовай навучання. / Пад агулн. рэд. І. П. Галай. – Мн.: РУП «Белкартографія», 2001. – 24 с.: ил., карт.

Начальный курс географии: Атлас: Учебное пособие для 6 кл. общеобразоват. шк. с рус. яз. обучення. / Под общ. ред. И. П. Галай. – Мн.: РУП «Белкартография», 2001. – 24 с.: ил., карт.

Контурные карты. География. Начальный курс. 6 класс. – Мн.: Государственное предприятие «Минская печатная фабрика», 2000. – 24 с.

Падручнік адкрывае агульны географічны агляд Зямнога шара. Ён ўключае матэрыялы аб даследаваннях мацерыкоў і акіянаў, сучаснай палітычнай карце свету, насельніцтве, прыродных рэсурсах і сусветнай гаспадарцы. У рэгіянальным аглядзе даецца комплексная географічная характарыстыка мацерыкоў Паўднёвага паўшар'я, асобных краін. Тэкст падручніка суправаджаюць карты, схемы, дыяграмы, табліцы, малюны. Даведчына-метадычны апарат падручніка змяшчае пытанні і заданні як рэпрадукцыйнага, так і творчага характару.

У хрэстаматыі ў роўнай ступені прадстаўлены нарысы як фізіка-геаграфічнага, так і сацыяльна-эканамічнага характару, пададзены яскравыя выяўленчыя характарыстыкі асобных краін і народаў, географічных аб'ектаў. Уключаны артыкулы аб змяненні навакольнага асяроддзя пад уплывам гаспадарчай дзейнасці ў розных кутках планеты.

Кніга будзе садзейнічаць пашырэнню географічнага дыялогізму вучняў, удасканаленню якасці выкладання курса географіі мацерыкоў і краін.

7
клас

У дапаможніку значнае месца адведзена праблемам арганізацыі вучэбна-выхавальнага працэсу з улікам сучасных патрабаванняў да яго. Аддадзена з гэтым раздзелах шылькі засваення вучнямі географічных паняццяў, галоўных фізіка-геаграфічных заканамернасцей. Дзяля развіцця ініцыятывы настаўніка прапанаваны варыянты ўрокаў.

Атлас поўнаасцю адказвае сучасным патрабаванням школьнай географіі курса 7-га класа. Карты атласа нясуць багату інфармацыю аб прыродзе, насельніцтве і гаспадарцы мацерыкоў, асобных краін, размешчаных у Паўднёвым паўшар'і. Многія з іх сустракаюцца ўпершыню. Карты дапаўняюцца схемамі, малюнкамі, даведчымі матэрыяламі.

Контурныя карты ўключаюць 9 сусветных і 24 рэгіянальных карты, прысвечаныя мацерыкам Паўднёвага паўшар'я. Кожная карта ўключае ад 3 да 6 практычных заданняў, накіраваных на фарміраванне картаграфічных уменняў і навыкаў вучняў, прадугледжаных праграмай курса.

Зыль А. А., Рылук Г. Я.
География материков и стран: Падруч. для 7-га кл. сярэд. шк. – Мн.: ТАА «Аракул», 1999. – 310 с.: ил.

Зыль А. А., Рылук Г. Я.
География материков и стран: Учеб. для 7-го кл. сярэд. шк. – Мн.: 000 «Оракул», 1999. – 312 с.: ил.

Юрцэвіч Н. С.
По материкам и странам: Пособ. для учащихся 7–8-х кл. общеобразов. шк. – Мн.: Нар. асвета, 1998. – 335 с.: ил.

Зыль А. А. і др.
География материков и стран в 7 классе: Пособие для учителей географии. Мн.: 000 «Оракул», 1998. – 188 с.

География материков и стран: Атлас, 7 класс. – Мн.: Унитарное предприятие «Минская печатная фабрика» Гознака, 2001. – 48 с.: ил., карт.

Контурные карты. География. Материки и страны. 7 класс. – Мн.: Государственное предприятие «Минская печатная фабрика», 2000. – 39 с.

Вучэбны дапаможнік завяршае вывучэнне географіі ў агульнаадукацыйнай школе. У яго структуры вылучаецца 5 блокаў, прысвечаных географіі як навучы і метадам даследавання, географічнай абалонцы, палітычнай карце свету і насельніцтву, сусветнай гаспадарцы, глабальным і рэгіянальным праблемам чалавецтва. У канцы кожнага блока змешчаны кантрольныя пытанні і заданні, накіраваны на аб'яўленне і сістэматызацыю ведаў вучняў.

У вучэбна-метадычным дапаможніку разглядаюцца асаблівасці выкладання географіі ў 10-м класе, змешчаны дапаўняльныя тэарэтычны і статыстычны матэрыялы.

10
клас

які тычыцца асноўных тэм курса «Агульная географія», прапанаваны альтэрнатыўныя варыянты вывучэння найбольш складаных па зместу раздзелаў, прыведзены новыя звесткі па геалогіі, насельніцтву, сусветнай гаспадарцы; пададзены канкрэтныя метадычныя парадкі па выкананні практычных работ. Дапаможнік раскрывае пытанні арганізацыі ўрокаў, прапануе шматлікіх выканання практычных праграмных работ.

Пытанні і заданні контурных карт разнастайныя па тыпалогіі, складанасці і форме, з уключэннем дыяграм, табліц статыстычнага зместу. Гэта дазваляе шырока іх выкарыстоўваць у вучэбным працэсе.

Агульная география. Вучэб. дапам. для 10-га кл. / Я. М. Мясичко, В. С. Аношко, М. С. Войтович і інш.; Пад рэд. Я. М. Мясичко. – Мн.: Нар. асвета, 1999. – 302 с.: ил.

Общая география. Учеб. пособие для 10-го кл. / Е. Н. Мешечко, В. С. Аношко, М. С. Войтович і др.; Пад рэд. Е. Н. Мешечко. – Мн.: Нар. асвета, 1999. – 304 с.: ил.

Аношко В. С. і др.
География в 10-м классе: Учеб.-метод. пособие / В. С. Аношко, М. С. Войтович, Е. Н. Мешечко. – Мн.: Нар. асвета, 2000. – 175 с.: ил.

Контурные карты «Общая география», 10 класс. – Мн.: Республиканское унитарное предприятие «Белкартография», 2000. – 27 с.

У першай частцы дапаможніка «Істочні географічных названняў Беларусі» выкладзены агульныя звесткі аб талініцы, раскрыты асноўныя заканамернасці ўзнікнення, развіцця і змянення географічных назваў. Другая частка прысвечана талінікам Беларусі, історыі іх фарміравання. Дапаможнік адрасаваны настаўнікам і вучням агульнаадукацыйных школ, студэнтам географічных спецыяльнасцей вышэйшых навуковых устаноў.

У дапаможніку «В мире географических названий Южных материков» змешчаны кароткія звесткі аб талініцы, прадстаўлены выяўленчыя нарысы паходжання назваў географічных аб'ектаў, краін і народаў Паўднёвых мацерыкоў, прапанаваны метадычныя парадкі па вучэбным географічнай наменклатуры. Дапаможнік адрасаваны настаўнікам і вучням, студэнтам географічных спецыяльнасцей вышэйшых навуковых устаноў.

Вучэбна-метадычная літаратура агульнага прызначэння

У дапаможніку «В мире географических названий материков Северного полушария» разглядаюцца пытанні фарміравання географічных назваў Паўночнага паўшар'я, прапануюцца рэкамендацыі па вучэбным географічнай наменклатуры; даюцца прыклады дэфініцыяў, зліпкі і раздзелнага напісанняў географічных назваў; таворыцца аб значэнні географічных назваў у жыцці людзей.

У дапаможніку «Экалагічнае навучанне на ўроках і ў пазакласнай рабоце» асвятляюцца асабісты вопыт аўтараў па экалагічным навучанні і выхаванні вучняў ва ўмовах сельскай школы. Прапануюцца экалага-тапаграфічныя заданні да шэрагу тэм курсаў географіі, выкладзеныя шылькі і формы пазакласнай работы ў фарміраванні экалагічнай свядомасці вучняў, даюцца канкрэтныя распрацоўкі экалага-геаграфічных экспедыцый, канферанцый, навуковых таварыстваў вучняў, вучэбных гульніў экалагічнага характару.

У дапаможніку «Вучэбныя экскурсіі і палявыя практыкумы па географіі» прапанаваны распрацоўкі экскурсій, палявых практыкумаў, дадзены канкрэтныя парадкі настаўніка па арганізацыі і правядзенні экалага-геаграфічных назаранняў.

У дапаможніку «Практычная тапаграфія ў школе» раскрыты спосабы арыентавання на мясцовасці, прыведзены некаторыя працейшыя метады складання плана мясцовасці, а таксама апісаны метады работы з тапаграфічнай картай. Асноўныя задачы кнігі – аказаць дапамогу настаўніку ў набывіццё вучнямі тапаграфічна-картаграфічных ведаў, валоданні ўменнямі карыстацца географічным матэрыялам.

Рылук Г. Я.
Источники географических названий Беларуси (с основами общей топонимики). – Мн.: «Веды», 1999. – 240 с.

Рылук Г. Я. і др.
В мире географических названий материков Северного полушария: Пособие для учителей / Г. Я. Рылук, С. Н. Басик, В. В. Шафран. – Мн.: Нар. асвета, 2000. – 191 с.

Рылук Г. Я., Басик С. Н.
В мире географических названий Южных материков – Мн.: ЗАО «Веды», 1998. – 180 с.: ил.

Клесаў С. К., Клесава Р. М.
Экалагічнае навучанне і выхаванне на ўроках географіі і ў пазакласнай рабоце: 3 большыя работы. – Мн.: Нар. асвета, 1998. – 112 с.

Гайрыленка І. М., Красновская В. А.
Падручныя праверачныя работы па географіі: 6–10-ы кл. Вучэб.-метод. дапаможнік. – Мн.: Нар. асвета, 1999. – 192 с.: ил.

Гавриленко И. Н., Красновская В. А.
Итоговые проверочные работы по географии: 6–10 кл.: Учеб.-метод. пособие. – Мн.: Нар. асвета, 1999. – 200 с.: ил.

Мясичко Я. М.
Вучэбныя экскурсіі і палявыя практыкумы па географіі – Мн.: ВДП «Нар. асвета», 1997. – 111 с.: ил.

Саломка А. В., Саломка А. А.
Практычная тапаграфія ў школе. – Мн.: Нар. асвета, 1996. – 128 с.

Наша чытальня

“Да спакою — крок бясконцы...”

Літаратурнае аб'яднанне “Крокі”, якое працуе на факультэце беларускай філалогіі і культуры Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка, дастаткова вядомае ў Беларусі. Творы маладых паэтаў неаднойчы змяшчаліся ў рэспубліканскія часопісы і газеты (“Крыніца”, “Бярозка”, “Літаратура і мастацтва”, “Чырвоная змена”, “Знамя юности”, “Наша ніва”), гучалі па Беларускай радыё і тэлебачанні. Хочацца, каб і чытачы “Настаўніцкай газеты” ведалі, пра што пішуць іх будучыя калегі — настаўнікі беларускай мовы і літаратуры, а сёння студэнты факультэта беларускай філалогіі і культуры, які гэтымі днямі святкуюць свой першы — дзевятнагадовы — юбілей.

Мікола ШАБОВІЧ,
кіраўнік літаб'яднання “Крокі”.

Алена ШАРАПА

Здаецца,
Каб не было вуснаў табой дыхаць,
Каб не было рук абняць цябе моцна,
Каб не было ног да цябе бегчы,
Каб не было слыху чуць тваё жыццё,
Каб не было вачэй бачыць твае рукі,
То не трэба і сэрца шчыра кахаць...

Ігар КЛЕПКАЎ

Трыялет

Адрыву застыла прастора,
Прыняўшы бясконца дарог.
Пераступіўшы парог,
Адрыву застыла прастора.
Наймі мне даруе мой Бог,
Што цеснымі сталі горы.
Адрыву застыла прастора,
Прыняўшы бясконца дарог...

Цярпенне

Дарога ад А да Б
Часам можа прайсці
Праз увесь алфавіт,
Таму набярэцца цяперення
Нават на лёгкай дарозе —
І некалі іхнае слова
Глухі перамога граніт,
І бора, што рыкае зверам,
Не зрушыць і пыл на дарозе...
І вечнасць адзіна ў набыт.

Ташына СІВЕЦ

Віфілемская зорка

Я заўважыла гэту постаць
У засмялым зімовым небе,
Не анёл і не д'ябал — проста
Хтосьці ішоў па ім, як па глебе.
На зямлі — усё тая ж сварка,
Чалавечых паглядаў жорсткасць.
Я таксама хачу — па хмарках!
Я таксама хачу — па зорках!
Чысцінё, Сусвет, не грэбуй!
Грэх на смак непрыемна-горкі.
Тая дзіўная постаць у небе
Раптам стала Каляднай Зоркай.

Ганна МІКЛАШЭВІЧ

Зашкаляе сэрца ад болю,
І крыўдай струмень душы,
Жыццёвую смага спатліць

Што пішуцца вольтам,
Вольтам беларускім
Асудка аднаразовай.
Кропка вершы канчаюцца,
І выпінацца, вытыраюцца
Зноў жаўціцца,
Праз пальцы пяском
Правілацца час.
Імгненні, секунды, здарэння,
Злаюцца мастацкімі творамі
У галерыі бясконцай,
Сланечнікамі і сонцамі,
Белай, чырвонай ракой...
Ракою, стужкаю цымянай,
Што, распранушыся перад аб'якамі,
Нараджаецца чыста-чыстаю
Кропляй.
Слязою цнатлівай,
Празрыстай змяёю...

Вера КАВАЛЕЎСКАЯ

Мы разлічылі спаўна.
Чаго ж ты хочаш?
Каханні горкага віна
Мне напрочаш.
Я гэту горку даўдліва
Адна смакую.
Не варажы, чыя віна, —
Я не шкадую.
Мы разлічылі спаўна —
Ізі, адзіны.
Была салодка мана,
А лёс — палым.
Чаго ж ты хочаш ад мяне,
Не разумею.
Палым гаркавіць у віне,
Ды я хмялю.
Не прапануй зноў ману —
Не спакуюся.
Ізі, пакінь мяне адну —
Я не боюся.

Вольга ЧУМІЧОВА

Што, калі ты толькі лустэрка,
У якім адбіваецца мой спакой,
Мас жаданні, маё сэрца,
Маё каханне і боль.
Што, калі ты толькі албітэк
Маіх няспраўджаных сонечных сну,
Забутых і болей забутых,
Маіх запавестных слоў?
Святло. Сонца. Ты.
Вось замовы мая.
Яна спраўдзіцца,
Калі ты — гэта ты,
І не — калі ты —
Лустэрка.

Марына ЦІМАШЭНКА

Не знікая. У горадзе дажджы.
Восень запаліла арабыні,
А на вуснах ціха стыне май,
І пагляд далёкі і адзіны.

Не знікая. У горадзе вятры.
Павуцінак распляліся ніці,
Пад нябёсы выраслі дамы,
З лабірынту іх шукаю выйсце.

Не знікая. У горадзе туман.
Белы вільям з кропелек зіхоткіх,
На зямлі бясколерны дыван
Першых лядзінак,
Лёгкіх і дрыготкіх.

Не знікая. У горадзе туга.
Без цябе застылі ў небе зоркі,
Ледзяныя без рукі рука,
Да спакою крок бясконца, доўгі.

Марына ВЫСЕЎКА

Я шукаю сустрэчы з табой,
Для мяне ты — як светлая згадка.
Дзе ты, мілы мужчына-загадка?
Я шукаю сустрэчы з табой.
За цябе хопі жыццё я аддам.
Для мяне ты ўладар мой ад Бога.
Без цябе мне на свеце — нікога...
За цябе і жыццё я аддам.
Я чакаю сустрэчы з табой.
Ці ты ёсць у падсонечным свеце?
Ці няма цябе ў цэлым Сусвеце?
Я чакаю сустрэчы з табой.

Вадым ШКАЛЯРЫК

Хутчэй збірайся ў дарогу
Пада гоман ветру, ітшак спеў,
Каб быць нашата бліжэй да Бога
І гаварыць затам: “Паспеў!”
Паспеў паслухаць шлох жыцця,
Палым гаркавіць у віне,
Прайсціся і ўвясці — нібыта
Ляцціш ты, бышам бусел той.
Убачыць, як садзіцца сонца,
Памінуцца месца зноў спаткаць,
Адачуць, што гэта ўсё бясконца,
Жыццё вольнае не стрываць.

Галіна КАСПЯРОВІЧ

Мне здаецца, шукаеш кагосьці:
Сумна вочы блукаюць
у пустыню нямой.
Не старайся дарма — мы ўсе госці
У рухомай краіне кахання вясной.

Безнадзейны дзівак —
ты чакаеш мяне...
Не ўскладняй сабе жыццё, бяда!
Час зманлівай пакуты (папамініш)
мне.
Не ўгадаеш тады... І не убачыш!

Лёгкім ценем стаю
у цябе за спіной
Ці няўлоўна знікая мільгаю —
Толькі так вольна магу
заставацца з табой,
Не інакш. Я даўно ўжо кахаю.

Не казалі раней і цяпер не скажу.
Бо для сэрца Яе твае словы.
Не хачу пракаляць
паміж вамі мяжу...
І каханаю быць напалоў.

Лідзіруе
гісторык

Нашага настаўніка гісторыі завуць Алег Генадзеўніч Багданаў. Ён на працягу многіх гадоў працуе ў сярэдняй школе № 1 Мінска. Колыш шкільны ўрок, ён праводзіць, раскрываючы не проста мент парграфу, але і дачыны магчымасці ўсім сэрцам адчуць і зразумець тое, што было ў мінулым: звычкі, побыт беларусаў, прыклады гераічнай барацьбы воінаў за вызваленне Беларусі ад фашыстаў, развіццё краіны...

Словам і справай дапамагае аучням А.Г.Багданаў у вырашэнні іх навінчаных праблем. Алег Генадзеўніч — сапраўды маладзёжны лідэр барацьбы за вызваленне духоўнасці і культуры ў школе.

Вольга КВЯТКО,
выпускніца сярэдняй школы
№ 1 Мінска.

БЕЛОРУССКИЙ НЕГОСУДАРСТВЕННЫЙ
ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ТЕХНИКУМ
ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ УЧАЩИХСЯ В 2001 ГОДУ

по следующему специальности:

БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ, АНАЛИЗ И КОНТРОЛЬ

(на базе 9 и 11 классов, дневная форма обучения)

СРОК ОБУЧЕНИЯ

— на основе базового образования — 2 года 10 мес.

— на основе общего среднего образования — 1 год 10 мес.

ФИНАНСЫ

(на базе 9 и 11 классов, дневная форма обучения)

СРОК ОБУЧЕНИЯ

— на основе базового образования — 3 года 10 мес.

— на основе среднего образования — 2 года 10 мес.

Обучение платное. Прием документов с 16 июля.

Тел. 253-06-10, 253-42-90.

Нядаўна творчая лабараторыя “Dancing Actors” паказала на сцэне Рэспубліканскага тэатра беларускай драматургіі монаспектакль “Крокі”, напісаны на матывах лірычных твораў Уладзіміра Маякоўскага. Гэты эксперыментальны спектакль — вынік сумесняй работы акцёраў Тэатра беларускай драматургіі Міхаіла Камінскага і Алены Плотавай. Ідэя настановаў з’явілася ў двух маладых акцёраў тэатра ў выніку працяглай творчай пошукаў у галіне рэжысуры, драматургіі і педагогікі.

Міхаіл Камінскі не навічок у тэатры. Ён ужо сем гадоў працуе ў Рэспубліканскім тэатры беларускай драматургіі, куды прыйшоў у 1994 годзе адразу пасля заканчэння акцёрскага аддзялення Беларускай акадэміі мастацтваў.

Міхаіл належыць да катэгорыі артыстаў, для якіх не існуе амплуа, пра якіх гаворыць — “артыст з талентам ад Бога”. Самую невялічкую, на першы погляд, названую ролю М.Камінскі ўмеў пачаць выразна і неадарна. У яго асабе выдатна спалучаюцца рысы драматычнага артыста, харографіа, музыкі і мастака (дарэчы, Міхаіл яшчэ і вельмі таленавіты кераміст). Сцэнічнае творчасць М.Камінскага заўжды выклікае ў гледача дасвядзены псіхалагічнай дакладнасцю, атчанапачасна пастыкі і багаццем эмацыянальных фарбаў. На аснове ўсіх гэтых даных ён стварае ролю Першага забойцы ў спектаклі “Рычард” Уільяма Шэкспіра, ролі Райскага птаха, Функцыянера, Істы і Афіцыянта ў фантазмагорыі С.Кавалева “Стомлены д’ябал”. Нельга не прыгадаць і яго выдатную акцёрскую работу ў трагіфэры Б.Брэхта “Узят Артура Уі. які можа было спыніць...”, дзе М.Камінскі выканаў ролю гангстэра Эрнста Ромы. Але найбольш поўна праявіліся здольнасці артыста пачаць работу над вобразам Трэйга ў спектаклі “Апошняя пастараль” паводле алейменнай апавесці А.Адамовіча, за якую ён быў адзначаны Дыпламам фестывалю “Маладзечанскіх саваніа-99” за лепшае ўвасабленне мужчынскай ролі. Спектакль “Апошняя пастараль” з удзелам Міхаіла таксама стаў удадальнікам галоўных прызоваў на фестывалі нацыянальнай драматургіі ў Бабруйску (1998 г.) і “Славянскія тэатральныя сустрэчы” ў Бранску (1999 г.).

Аднак вернемся да спектакля “Крокі” і падрабязна раскажам пра творчую лабараторыю “DAct”. У жніўні 1999 г. у рамках летняй арт-акадэміі “Сапра діет” (“Знамі імгненне”), арганізаванай Еўрапейскай асацыяцыяй студэнтаў, Міхаілам Камінскім і Аленай Плотавай быў праведзены майстар-клас для студэнтаў факультэта мастацтваў БНУ Беларусі, Нізэрландыі, Іспаніі, Польшчы, Славакіі, Турцыі і Расіі. Атрыманы вопыт эксперыментальных работ нахільну ў стварэнне монаспектакля “Крокі”, харографічнай мініяцюры з якага адзначаны дыпламам XIII Міжнароднага фестывалю сучаснай харографіі, што адбыўся ў лістападзе мінулага года ў Вібеску.

Пасля паспяховага выступлення ў Вібеску ў М.Камінскага і А.Плотавай з’явілася ідэя стварэння творчай лабараторыі, якая праз некаторы час аформілася ў праект лабараторыі акцёрскай пластыкі “Dancing actors” (“Танцуючыя акцёры”) — “DAct”. Навальнік аддзела тэатра Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь В.В.Дажонос назваў гэты праект адным з лепшых і самых цікавых за апошнія гады.

Пасля паспяховага выступлення ў Вібеску ў М.Камінскага і А.Плотавай з’явілася ідэя стварэння творчай лабараторыі, якая праз некаторы час аформілася ў праект лабараторыі акцёрскай пластыкі “Dancing actors” (“Танцуючыя акцёры”) — “DAct”. Навальнік аддзела тэатра Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь В.В.Дажонос назваў гэты праект адным з лепшых і самых цікавых за апошнія гады.

За мяжой

Ад тэлевізара да бальнічнага ложка

Брытанцы працягваюць сур’ёзна занепакоенысць паказчыкам залішняй вагі ў дзяцей, якая расце з года ў год. Паводле апошняга навуковага даследавання, якое праводзіў універсітэт Лідса, амаль кожнае чацвёртае дзіця — 22 працэнты — ва ўзросце ад 7 да 11 гадоў мае лішнюю вагу, а прыкладна 12 працэнтаў — пакутуюць на атлусценне. Між тым, яшчэ 10 гадоў таму — у 1990 годзе — толькі 15 працэнтаў дзяцей мелі залішнюю вагу і 5 працэнтаў — атлусценне.

Вучоныя ўжо забілі трывожны званок з перспектывай страціць у будучыні адну з галоўных рысак англічан — традыцыйную пацягнутасць і худравасць. Ужо сёння сярэдні брытанец “таўсцейшы” за сярэдніга еўрапейца, а да 2010 года Злучанаму Каралеўству і зусім пагражае дагнаць ЗША, дзе на атлусценне пакуе кожны чацвёрты.

Аднак яшчэ больш трывожна павелічылася лішняя вага. Як вядома, яно прыводзіць да развіцця сардэчных захворванняў, дыябету і яшчэ многіх хвароб. Па афіцыйных звестках, атлусценне абышлося Вялікабрытаніі штогодна ў 2,5 млрд. фунтаў і становіцца прычынай заўчаснай смерці 30 тысяч брытанцаў.

Прычынай такой тэндэнцыі, на думку вучоных, сталі... даброты сучаснай цывілізацыі. Паводле слоў аднаго з даследчыкаў, Пітэра Пагота, “дзецц ўсё больш часу праводзяць перад тэлевізарам, гуляюць у камп’ютэр і размаўляюць па мабільным тэлефоне. Яны нават не ходзяць у госці да прыяцеляў, а абменьваюцца з

самастойна рэалізуюць канкурэнтназдольныя сцэнічныя праекты. Але гэтым задачам, якія ставіць перад сабой “DAct”, не абмяжоўваюцца. Важны аспект у дзейнасці лабараторыі — гэта далейшае вывучэнне прынцыпаў кантактаў і імпрывізацыі, што дазваляе ў аснове любога віду мастацтва, а таксама пастаючага спектакля, лабу даваць на сінтэзе харографіі і драмы. На сёняшні дзень у лабараторыі распрацавана вучэбная праграма па аснове кантактаў і імпрывізацыі трох узростных складанасці: комплекс інтэрактыўных гульняў для маладзёжных школьнікаў, трэнінг па майстэрству акцёра для студэнтаў і майстар-клас для прафесіяналаў.

Удзельнікі лабараторыі будучы разлі на пазнаёмства з усімі, хто зацікаўлены ў рэалізацыі сумесных праектаў, а таксама з тымі, хто можа аказаць “DAct” маральную і матэрыяльную падтрымку. Паважна, на жаль, лабараторыя не мае кантактаў з тэлефонам, але звязана з “DAct” і атрымалі падтрымку інфармацыі аб дзейнасці лабараторыі можна праз электронную пошту па адрасе: kaminskii2@aport.ru.

І напрыканцы — словы Міхаіла Камінскага — бесспрэчнага лідэра “Dancing Actors”: “Наўжо творчае моладзь Беларусі засяроджана толькі ролі гледачы ці перамаляваць? Наўжо час і нам стаць паўнапраўнымі удзельнікам пацэі, што адбываецца ў сучасным мастацтве”!

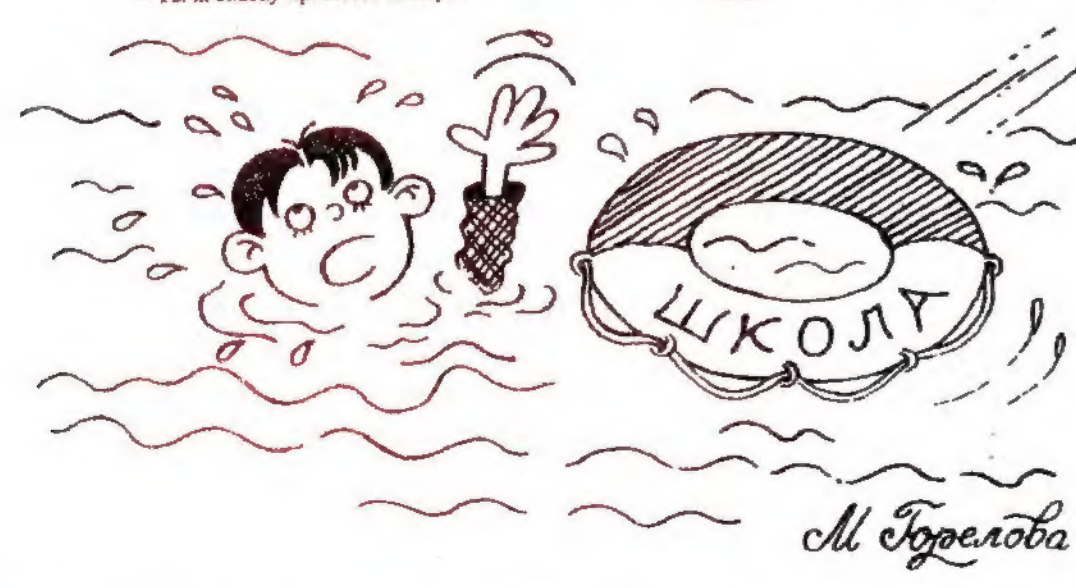
Рон САФРОНАЎ.

— Ты ж сказаў прынесьці пяцёркі.

Васёлы
аловак
Марыны
ГАРЭЛАВАЙ

ЗАСНАВАЛЬНИК —
МИНИСТЕРСТВА АДУКАЦЫІ
РЕСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Рэгістрацыйны нумар 370.

НАШ АДРАС:
220034, МІНСК, ВУЛІЦА ЗАХАРАВА, 42.
Тэлефоны: прыёмнай рэдакцыі — 36-91-42; намеснікаў
галоўнага рэдактара — 36-40-63; бухгалтэраў — 36-53-22;
рэкламы — 36-40-63; аддзелаў: школ — 36-43-62; праблем
выхавання, навукі — 36-43-71, 36-90-63; інфармацыі — 36-41-55;
ВНУ і тэхнікумаў — 36-44-25; прафгэадукацыі, пісьмаў і
сацыяльных праблем — 36-44-25; культуры — 36-41-55.

Аўтары дотысаў у рэдакцыю паведамляюць сваё
прывітанне, паўнамоцтва імя і імя па бацьку, пашпартныя
звесткі (нумар пашпарту, дату выдання, кім выданы),
агульнае месца работы, зваротны адрас,
якусы адраснаў за дасладалася фактаў і іншай
інфармацыі.

Пісьмы, рукапісы, фотаздымкі і малюнкі не
рэзінуюцца і не вяртаюцца.

Аб’явы могуць друкавацца не толькі на дзяржаўнай,
але і на замежных мовах.

Меркаванне аўтараў публікацый не абавязкова
адлюстраванае пункт гледжання рэдакцыі.

Адказы дэжурнаму Святлане КІРАНАВА.

Рэспубліканскія ўдгарныя прадпрыемства друкарня
выдавецтва “Беларускі Дом друку”, 220041, Мінск,
праспект Ф.Скарыны, 79.
Аб’ём — два друкаваныя аркушы. Спосаб друку —
афсетны. Формат А2. Індэкс 63867.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Завона №3394
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Падпісана да друку 6.6.2001 г. у 18.10
Наклад 30.000 пасабнікаў.